

ZAKON

O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O VAZDUŠNOM SAOBRAĆAJU IZMEĐU VLADE REPUBLIKE SRBIJE I VLADE REPUBLIKE JERMENIJE

Član 1.

Potvrđuje se Sporazum o vazdušnom saobraćaju između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Jermenije, sačinjen 4. aprila 2011. godine, u Beogradu, u originalu na srpskom, jermenskom i engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma o vazdušnom saobraćaju između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Jermenije u originalu na srpskom jeziku glasi:

SPORAZUM O VAZDUŠNOM SAOBRAĆAJU IZMEĐU VLADE REPUBLIKE SRBIJE I VLADE REPUBLIKE JERMIJE

Vlada Republike Srbije i Vlada Republike Jermenije (u daljem tekstu: „strane ugovornice“);

Budući da su potpisnice Konvencije o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu, otvorene za potpisivanje u Čikagu, 7. decembra 1944. godine;

Imajući u vidu da je Republika Srbija potpisala, dana 29. juna 2006. godine, Multilateralni sporazum o uspostavljanju zajedničkog evropskog vazduhoplovnog područja (u daljem tekstu: „ECAA sporazum¹“);

U želji da daju svoj doprinos unapređenju međunarodnog civilnog vazduhoplovstva;

U želji da zaključe Sporazum čiji je glavni cilj uspostavljanje redovnog vazdušnog saobraćaja između njihovih odnosnih teritorija i dalje;

Dogovorile su se o sledećem:

Član 1.

Predmet Sporazuma

Strane ugovornice su saglasne da sarađuju u oblasti vazdušnog saobraćaja u skladu sa ovim sporazumom, nacionalnim zakonodavstvom i standardima međunarodnog prava.

Član 2.

Definicije

Za potrebe ovog sporazuma, ukoliko nije drugčije utvrđeno:

- a) izraz „Konvencija“ označava Konvenciju o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu, otvorenu za potpisivanje u Čikagu, 7. decembra 1944. godine, i uključuje svaki aneks usvojen u skladu sa članom 90. Konvencije, kao i svaku izmenu i dopunu Aneksa Konvencije, usvojenu u skladu sa čl. 90. i 94, ako su obe strane ugovornice usvojile te anekse i izmene i dopune Aneksa;
- b) izraz „nadležni organ za vazdušni saobraćaj“ označava za Republiku Srbiju – Direktorat civilnog vazduhoplovstva Republike Srbije, a za Republiku Jermeniju – Generalni sektor za civilno vazduhoplovstvo Vlade Republike Jermenije; ili u oba slučaja svaki drugi organ ili lice ovlašćeno da obavlja funkcije koje sada obavljaju navedeni organi;
- v) izraz „određeni avio-prevoznik“ označava avio-prevoznika koji je određen i ovlašćen u skladu sa članom 4. ovog sporazuma;
- g) izraz „teritorija“, „vazdušni saobraćaj“, „međunarodni vazdušni saobraćaj“, „avio-prevoznik“ i „zaustavljanje u nekomercijalne svrhe“ imaju značenja koja su im određena čl. 2. i 96. Konvencije;
- d) izraz „kapacitet“, u odnosu na ugovoreni saobraćaj, označava kapacitet vazduhoplova koji se koristi u tom saobraćaju, pomnožen frekvencijom obavljanja saobraćaja tog vazduhoplova u određenom periodu, na jednoj liniji, ili delu linije;

¹Multilateralni sporazum između Evropske Zajednice i njenih država članica, Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Bugarske, Republike Hrvatske, Bivše jugoslovenske republike Makedonije, Republike Island, Republike Crne Gore, Kraljevine Norveške, Rumunije, Republike Srbije i Misije privremene uprave Ujedinjenih nacija na Kosovu¹ o uspostavljanju Zajedničkog evropskog vazduhoplovnog područja

- d) izraz „ugovoren saobraćaj“ označava redovni međunarodni vazdušni saobraćaj na linijama utvrđenim u Aneksu ovog sporazuma, za prevoz putnika, robe i pošte, odvojeno ili u kombinaciji;
- e) izraz „utvrđene linije“ označava linije koje su utvrđene u Rasporedu linija u Aneksu ovog sporazuma;
- ž) izraz „Aneks“ označava Aneks ovog sporazuma ili Aneks koji je izmenjen i dopunjjen u skladu sa članom 20. ovog sporazuma. Aneks predstavlja sastavni deo ovog sporazuma i sva pozivanja na Sporazum odnose se i na Aneks, osim ako izričito nije navedeno drugačije;
- z) izraz „tarifa“ označava cene koje se plaćaju za prevoz putnika, prtljaga i robe i uslove prema kojima se te cene primenjuju, uključujući i cene i uslove za druge usluge koje obavlja avio-prevoznik u vezi sa vazdušnim saobraćajem, kao i naknadu i uslove za agencijske usluge, ali izuzimajući naknadu i uslove za prevoz pošte;
- i) izraz „naknada korisnika“ označava naknadu koju nadležni organi naplaćuju avio-prevozniku, ili su dozvolili naplatu naknade od avio-prevoznika za korišćenje aerodroma, njegovih postrojenja, tehničkih i drugih sredstava i usluga, kao i naknade za korišćenje uređaja za vazdušnu plovidbu, sredstava veza i usluga.

Član 3.

Davanje prava

1. Svaka strana ugovornica daje drugoj strani ugovornici prava utvrđena ovim sporazumom za obavljanje redovnog međunarodnog vazdušnog saobraćaja određenih avio-prevoznika države druge strane ugovornice.
2. U skladu sa odredbama ovog sporazuma, avio-prevoznici države svake strane ugovornice imaju sledeća prava:
  - a) da leti, bez sletanja preko teritorije države druge strane ugovornice;
  - b) da sleću na teritoriju države druge strane ugovornice u nekomercijalne svrhe;
  - v) da sleću na teritoriju države druge strane ugovornice u mestima određenim u Aneksu uz Sporazum radi ukrcavanja i/ili iskrcavanja putnika, robe i pošte, odvojeno ili u kombinaciji, u međunarodnom vazdušnom saobraćaju, tokom obavljanja ugovorenog saobraćaja.
3. Odredbe iz stava 1. ovog člana ne daju pravo avio-prevozniku države jedne ili druge strane ugovornice da na teritoriji države druge strane ugovornice ukrcava putnike, prtljag, robu i poštu, koji se prevoze uz nadoknadu između mesta na teritoriji države te strane ugovornice (kabotaža).
4. Avio-prevoznici država strana ugovornica, koji nisu određeni u skladu sa odredbama člana 4. ovog sporazuma, imaju, takođe, prava navedena u stavu 2. tač. a) i b) ovog člana.

Član 4.

Određivanje avio-prevoznika i izdavanje dozvola za obavljanje saobraćaja

1. Svaka strana ugovornica ima pravo da odredi jednog ili više avio-prevoznika za obavljanje ugovorenog saobraćaja na utvrđenim linijama, kao i da povuče ili izmeni obaveštenja o određivanju.
2. Po priјemu obaveštenja o određivanju i zahteva određenih avio-prevoznika, sačinjenog u odgovarajućoj formi i na odgovarajući način, nadležni organ za vazdušni

saobraćaj druge strane ugovornice, uz minimalna proceduralna odlaganja, izdaje odgovarajuće dozvole za obavljanje saobraćaja pod uslovom da:

- a) u slučaju avio-prevoznika koga je odredila Republika Srbija:
  - i) je avio-prevoznik osnovan na teritoriji Republike Srbije i ima glavno sedište u Republici Srbiji; i
  - ii) se efikasna regulatorna kontrola nad avio-prevoznikom sprovodi u skladu sa zakonima i propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji; i
  - iii) je avio-prevoznik u potpunom ili većinskom vlasništvu i pod kontrolom Republike Srbije i/ili njenih državljana ili država strana ugovornica ECAA sporazuma ili njihovih državljana;
- b) u slučaju avio-prevoznika koga je odredila Republika Jermenija:
  - i) je avio-prevoznik osnovan na teritoriji Republike Jermenije i ima glavno sedište u Republici Jermeniji; i
  - ii) se efikasna regulatorna kontrola nad avio-prevoznikom sprovodi u skladu sa zakonima i propisima koji se primenjuju u Republici Jermeniji; i
  - iii) je avio-prevoznik u potpunom ili većinskom vlasništvu i pod kontrolom Republike Jermenije i/ili državljana Republike Jermenije.
- v) određeni avio-prevoznik postupa u skladu sa odredbama navedenim u članu 9. (Vazduhoplovna bezbednost i inspekcija na rampi) i članu 10. (Obezbeđivanje u vazduhoplovstvu); i
- g) određeni avio-prevoznik ispunjava ostale uslove propisane zakonima i propisima koje za obavljanje međunarodnog vazdušnog saobraćaja, u skladu sa Konvencijom, primenjuje strana ugovornica koja prima obaveštenje o određivanju.

3. Avio-prevoznik određen i ovlašćen prema odredbama ovog člana može u svako doba da otpočne obavljanje ugovorenog saobraćaja, ukoliko ispunjava uslove predviđene odgovarajućim odredbama ovog sporazuma.

Član 5.

Povlačenje ili privremena obustava dozvola za obavljanje saobraćaja

1. Nadležni organ za vazdušni saobraćaj svake strane ugovornice može avio-prevozniku koga je odredila druga strana ugovornica da povuče, privremeno obustavi i/ili ograniči odgovarajuću dozvolu, kada:

- a) u slučaju avio-prevoznika koga je odredila Republika Srbija:
  - i) avio-prevoznik nije osnovan na teritoriji Republike Srbije i nema glavno sedište u Republici Srbiji; ili
  - ii) se efikasna regulatorna kontrola nad avio-prevoznikom ne sprovodi u skladu sa zakonima i propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji; ili
  - iii) avio-prevoznik nije u direktnom ili većinskom vlasništvu, niti pod kontrolom Republike Srbije i/ili njenih državljana ili država strana ugovornica ECAA sporazuma ili njihovih državljana;
- b) u slučaju avio-prevoznika koga je odredila Republika Jermenija:
  - i) avio-prevoznik nije osnovan na teritoriji Republike Jermenije i nema glavno sedište u Republici Jermeniji; ili

- ii) se efikasna regulatorna kontrola nad avio-prevoznikom ne sprovodi u skladu sa zakonima i propisima koji se primenjuju u Republici Jermeniji; ili
- iii) avio-prevoznik nije u direktnom ili većinskom vlasništvu, niti pod kontrolom, Republike Jeremnije i/ili državljana Republike Jermenije;
- v) određeni avio-prevoznik ne postupa u skladu sa odredbama navedenim u čl. 9. i 10; ili
- g) određeni avio-prevoznik ne ispunjava ostale uslove propisane zakonima i propisima koje za obavljanje međunarodnog vazdušnog saobraćaja, u skladu sa Konvencijom, primenjuje strana ugovornica koja prima obaveštenje o određivanju.

2. Ako neposredno povlačenje dozvole, obustava prava ili uvođenje uslova navedenih u stavu 1. ovog člana nije neophodno u cilju sprečavanja daljeg kršenja zakona i propisa, takve mere se primenjuju tek posle konsultacija sa drugom stranom ugovornicom, u skladu sa članom 19. ovog sporazuma.

Član 6.

Primena zakona i propisa

1. Zakoni i propisi jedne strane ugovornice kojima se uređuje ulazak, boravak ili odlazak sa teritorije njene države vazduhoplova koji obavljaju međunarodni vazdušni saobraćaj ili vazdušni saobraćaj i navigacija tih vazduhoplova dok su na njenoj teritoriji, primenjuju se i na vazduhoplove određenog avio-prevoznika države druge strane ugovornice.

2. Zakoni i propisi jedne strane ugovornice kojima se uređuje ulazak, boravak, tranzit i odlazak sa teritorije njene države putnika, posade, prtljaga, robe i pošte vazduhoplovom, uključujući i propise koji se odnose na ulazak, useljenje, iseljenje, pasoše, carinu, devizno poslovanje i zdravstvene mere, primenjuju se od strane avio-prevoznika države druge strane ugovornice nakon ulaska na teritoriju, prilikom odlaska sa teritorije ili tokom boravka na teritoriji države prve strane ugovornice.

3. Nijedna strana ugovornica, u primeni zakona i propisa predviđenih ovim članom, ne daje prednost svom avio-prevozniku, niti nekom drugom avio-prevozniku nad određenim avio-prevoznikom druge strane ugovornice koji obavlja istu vrstu međunarodnog vazdušnog saobraćaja.

Član 7.

Direktni tranzit

Putnici, prtljag, roba i pošta u direktnom tranzitu preko teritorije države jedne strane ugovornice, koji ne napuštaju prostor na aerodromu namenjen u tu svrhu, podležu samo uprošćenoj carinskoj i imigracionoj kontroli, osim u pogledu mera obezbeđivanja i mera protiv nasilja, vazduhoplovног piratstva i krijumčarenja kontrolisanih droga. Prtljag i roba u direktnom tranzitu oslobođeni su od uvoznih dažbina i drugih naknada.

Član 8.

Priznavanje uverenja i dozvola

1. Potvrde o plovidbenosti, potvrde o osposobljenosti i dozvole, koje je izdao ili priznao nadležni organ za vazdušni saobraćaj države jedne strane ugovornice i čija važnost još uvek nije istekla, priznaje i nadležni organ za vazdušni saobraćaj države druge strane ugovornice, pod uslovom da su zahtevi pod kojima su uverenja i dozvole izdati ili priznati, jednaki ili veći od minimalnih standarda utvrđenih Konvencijom.

2. Nadležni organ za vazdušni saobraćaj države jedne strane ugovornice zadržava pravo da za letove preko svoje teritorije ili sletanje na njenoj teritoriji, odbije da prizna kao važeće potvrde o sposobnosti i dozvole koje je državljanima njegove države izdao ili priznao nadležni organ za vazdušni saobraćaj države druge strane ugovornice ili neka druga država.

Član 9.

Bezbednost i inspekcija na rampi

1. Obe strane ugovornice mogu, u svako doba, da zahtevaju konsultacije o standardima bezbednosti, u svakoj oblasti koja se odnosi na posadu vazduhoplova, vazduhoplove ili njihovo korišćenje, koje je usvojila druga strana ugovornica. Konsultacije se održavaju u roku od trideset (30) dana od dana podnošenja zahteva.

2. Ako posle konsultacija, jedna strana ugovornica zaključi da druga strana ugovornica ne održava i ne sprovodi efikasno standarde bezbednosti u bilo kojoj od tih oblasti, koji su bar jednaki minimalnim standardima utvrđenim u to vreme prema Konvenciji, prva strana ugovornica obaveštava drugu stranu ugovornicu o tim zaključcima i merama koje smatra potrebnim za usklađivanje sa tim minimalnim standardima, a druga strana ugovornica preduzima odgovarajuću korektivnu meru. Ako druga strana ugovornica ne preduzme odgovarajuću meru u roku od petnaest (15) dana, ili u dužem roku, koji može da se dogovori, stvara se osnov za primenu člana 5. ovog sporazuma (Povlačenje ili obustava dozvole za obavljanje saobraćaja).

3. I pored obaveza navedenih u članu 33. Konvencije, svaki vazduhoplov koji koristi određeni avio-prevoznik države jedne strane ugovornice u saobraćaju za teritoriju ili sa teritorije države druge strane ugovornice može, dok je na teritoriji države druge strane ugovornice, da bude podvrgnut pregledu od strane ovlašćenih predstavnika druge strane ugovornice, na vazduhoplovu i oko vazduhoplova, radi provere važnosti dokumenata vazduhoplova, kao i dokumenata posade i vidljivog stanja vazduhoplova i njegove opreme (dalje u ovom članu: „inspekcija na rampi“), pod uslovom da to ne dovodi do neopravdanog kašnjenja.

4. Ako inspekcija na rampi ili niz inspekcija na rampi daju povod za:

- ozbiljnu zabrinutost da neki vazduhoplov ili korišćenje nekog vazduhoplova nije u skladu sa minimalnim standardima utvrđenim u to vreme prema Konvenciji; ili
- ozbiljnu zabrinutost da postoji nedostatak efikasnog održavanja i sprovođenja standarda bezbednosti utvrđenih u to vreme prema Konvenciji;

nadležni organ za vazdušni saobraćaj države strane ugovornice čiji ovlašćeni predstavnici vrše inspekciju na rampi, u skladu sa odredbama člana 33. Konvencije, može da zaključi da zahtevi prema kojima su potvrde ili dozvole tog vazduhoplova ili posade tog vazduhoplova izdate ili priznate, ili zahtevi prema kojima se taj vazduhoplov koristi nisu jednaki ili veći od minimalnih standarda utvrđenih prema Konvenciji.

5. U slučaju da pristup u cilju vršenja inspekcije na rampi nekog vazduhoplova koji koristi određeni avio-prevoznik države jedne ili druge strane ugovornice, u skladu sa stavom (3) ovog člana, bude uskraćen od strane predstavnika tog avio-prevoznika, nadležni organ za vazdušni saobraćaj države druge strane ugovornice može da zaključi da nastaje ozbiljna zabrinutost, one vrste koja je navedena u stavu (4) ovog člana i da doneše zaključke navedene u tom stavu.

6. Nadležni organ za vazdušni saobraćaj države jedne strane ugovornice ima pravo da odmah obustavi ili izmeni dozvolu za obavljanje saobraćaja određenom avio-prevozniku države druge strane ugovornice u slučaju da zaključi, bilo na osnovu inspekcije na rampi, niza inspekcija na rampi, uskraćivanja pristupa radi inspekcije na

rampi, konsultacija ili na drugi način, da je neposredan postupak neophodan za bezbedno obavljanje saobraćaja avio-prevoznika.

7. Svaki postupak jedne strane ugovornice, preduzet u skladu sa st. 2. i 6. ovog člana, obustavlja se kada prestanu da postoje razlozi za preduzimanje tog postupka.

Član 10.

Obezbeđivanje u vazduhoplovstvu

1. U skladu sa pravima i obavezama prema međunarodnom pravu, strane ugovornice ponovo potvrđuju da obaveza da zaštite civilno vazduhoplovstvo od nezakonitih radnji predstavlja sastavni deo ovog sporazuma.

2. Bez ograničavanja njihovih prava i obaveza prema međunarodnom pravu, strane ugovornice posebno postupaju u skladu sa odredbama Konvencije o krivičnim delima i nekim drugim aktima izvršenim u vazduhoplovu, potpisane u Tokiju 14. septembra 1963. godine, Konvencije o suzbijanju nezakonitih otmica vazduhoplova, potpisane u Hagu 16. decembra 1970. godine i Konvencije o suzbijanju nezakonitih akata uperenih protiv bezbednosti civilnog vazduhoplovstva, potpisane u Montrealu 23. septembra 1971. godine i Protokola o suzbijanju nezakonitih akata uperenih protiv bezbednosti međunarodnih aerodroma, potpisano u Montrealu 24. februara 1988. godine, Konvencije o obeležavanju plastičnih eksploziva u cilju njihovog otkrivanja, potpisane u Montrealu 1. marta 1991. godine i bilo koje druge konvencije o vazduhoplovnoj bezbednosti koja je obavezujuća za države obe strane ugovornice.

3. Strane ugovornice, na zahtev, pružaju jedna drugoj svu potrebnu pomoć radi sprečavanja nezakonitih otmica civilnih vazduhoplova i drugih nezakonitih radnji uperenih protiv bezbednosti tih vazduhoplova, putnika i posada, aerodroma i uređaja za vazdušnu plovidbu i bilo koje druge pretnje uperenih protiv obezbeđivanja u civilnom vazduhoplovstvu.

4. Strane ugovornice u međusobnim odnosima postupaju u skladu sa odredbama o obezbeđivanju u vazduhoplovstvu, koje je utvrdila Međunarodna organizacija civilnog vazduhoplovstva u Aneksu uz Konvenciju, u onoj meri u kojoj se odredbe o obezbeđivanju u vazduhoplovstvu primenjuju na strane ugovornice i zahtevaju da korisnici vazduhoplova u njihovom registru ili korisnici vazduhoplova čije je sedište ili stalno boravište na njihovoj teritoriji, kao i korisnici aerodroma na njihovoj teritoriji, postupaju u skladu sa odredbama o obezbeđivanju u vazduhoplovstvu.

5. Svaka strana ugovornica se slaže da od korisnika vazduhoplova može da zahteva da poštuje odredbe o obezbeđivanju u vazduhoplovstvu, navedene u ovom članu, koje druga strana ugovornica zahteva za ulazak na teritoriju, za vreme dolaska, boravka ili odlaska sa teritorije države te druge strane ugovornice. Svaka strana ugovornica obezbeđuje da se na teritoriji njene države efikasno primenjuju mere zaštite vazduhoplova i pregleda putnika i njihovog ručnog prtljaga i obavljanje odgovarajućih pregleda posade, prtljaga, robe i zaliha vazduhoplova, pre i za vreme ukrcavanja ili utovara. Svaka strana ugovornica razmatra svaki zahtev druge strane ugovornice za primenu posebnih mera obezbeđivanja zbog određene pretnje.

6. U slučaju da se dogodi incident, ili pretnja incidentom, nezakonita otmica civilnog vazduhoplova, ili druga nezakonita radnja uperena protiv bezbednosti tih vazduhoplova, putnika i posada, aerodroma ili uređaja za vazdušnu plovidbu, strane ugovornice pomažu jedna drugoj olakšavanjem komunikacije i drugim odgovarajućim merama, namenjenim za brzo i bezbedno okončanje incidenta, ili pretnje incidentom.

Član 11.

Naknade korisnika

1. Naknade za korišćenje aerodroma i drugih vazduhoplovnih postrojenja, koje se na teritoriji države jedne ili druge strane ugovornice naplaćuju određenom avio-prevozniku države druge strane ugovornice, ne smeju da budu veće od naknada koje se naplaćuju vazduhoplovima domaćih avio-prevoznika, koji obavljaju sličan međunarodni vazdušni saobraćaj.
2. Svaka strana ugovornica podstiče konsultacije između organa nadležnih za naplatu naknada na njenoj teritoriji i određenih avio-prevoznika koji koriste uređaje i usluge i, takođe, podstiče nadležne organe ili tela za naplatu naknada i određene avio-prevoznike da razmenjuju potrebne informacije koje bi omogućile tačan uvid u opravdanost iznosa naknade, u skladu sa principima iznetim u stavu 1. ovog člana. Kad god je to moguće, korisnici se, u razumnom roku, obaveštavaju o predlozima izmena naknada, kao i značajnim dodatnim informacijama i podacima kako bi im se omogućilo da izraze svoje stavove pre izmena naknada.

Član 12.

Oslobađanje od uvoznih dažbina, taksa i naknada

1. Svaka strana ugovornica, na bazi reciprociteta, u najvećoj mogućoj meri, u skladu sa nacionalnim propisima koji važe na teritoriji države te strane ugovornice, oslobađa određenog avio-prevoznika države druge strane ugovornice od uvoznih dažbina, akciza, troškova pregleda i drugih obaveznih dažbina i naknada koje se odnose na vazduhoplove, gorivo, maziva, potrošne tehničke zalihe, rezervne delove, uključujući i motore, redovnu opremu vazduhoplova, zalihe koje su na vazduhoplovu (uključujući hranu, piće, duvan i druge proizvode koji se nude ili prodaju putnicima za vreme leta), i druge predmete, kao što su štampane zalihe avio-karata, tovarnih listova, i svih štampanih materijala koji na sebi imaju oznaku avio-prevoznika i uobičajene publikacije avio-prevoznika, koje se dele bez nadoknade, koji su namenjeni za korišćenje ili se koriste isključivo u vezi sa obavljanjem saobraćaja ili održavanja vazduhoplova tog avio-prevoznika.

2. Oslobađanje predviđeno ovim članom odnosi se na predmete navedene u stavu 1. ovog člana, koji su:

- a) uneti na teritoriju države jedne strane ugovornice od strane ili u ime određenog avio-prevoznika države druge strane ugovornice;
- b) zadržani u vazduhoplovu određenog avio-prevoznika države jedne strane ugovornice po dolasku na teritoriju ili odlaska sa teritorije države druge strane ugovornice; ili
- v) uneti u vazduhoplov određenog avio-prevoznika države jedne strane ugovornice na teritoriji države druge strane ugovornice, a namenjeni za korišćenje tokom obavljanja ugovorenog saobraćaja;

bez obzira na to da li se ti predmeti delimično ili u celosti iskoriste na teritoriji strane ugovornice koja daje oslobađanje, pod uslovom da ne budu otuđeni na teritoriji države te strane ugovornice.

3. Redovna oprema vazduhoplova, kao i materijali i zalihe koji se obično zadržavaju u vazduhoplovu određenog avio-prevoznika države jedne ili druge strane ugovornice, mogu da se iskrcaju na teritoriju države druge strane ugovornice samo uz saglasnost carinskih organa države te strane ugovornice. U tom slučaju, isti mogu biti stavljeni pod nadzor navedenih organa do vremena dok ne napuste teritoriju države te strane ugovornice, ili se na drugi način potroše u skladu sa carinskim propisima.

Član 13.

Prenos sredstava

1. Svaka strana ugovornica daje određenim avio-prevoznicima države druge strane ugovornice pravo da, na zahtev, slobodno prenesu višak prihoda nad troškovima koje je avio-prevoznik ostvario na teritoriji države te strane ugovornice prodajom prevoznih dokumenata, prodajom ostalih sporednih proizvoda i usluga, kao i kamate od tih prihoda (uključujući i kamate na uloge položene u iščekivanju prenosa), u skladu sa propisima o deviznom poslovanju države strane ugovornice na čijoj teritoriji je prihod ostvaren.
2. Prenos se vrši u bilo kojoj konvertibilnoj valuti, u skladu sa propisima o deviznom poslovanju države strane ugovornice na čijoj je teritoriji prihod ostvaren. Takav prenos se vrši na osnovu zvaničnog kursa ili, ukoliko nema zvaničnog kursa, na osnovu preovlađujućeg kursa na tržištu koji važi za tekuća plaćanja.
3. Ako jedna strana ugovornica uvede ograničenja na prenos viška prihoda koji ostvari određeni avio-prevoznik države druge strane ugovornice, druga strana ugovornica ima pravo da uvede ista ograničenja avio-prevozniku države prve strane ugovornice.
4. U slučaju da postoji posebni sporazum između strana ugovornica o izbegavanju dvostrukog oporezivanja ili prenosu sredstava, važe odredbe tog sporazuma.

Član 14.

Kapacitet

1. Kapacitet ugovorenog saobraćaja, koji obavljaju određeni avio-prevoznici, odobravaju nadležni organi za vazdušni saobraćaj države obe strane ugovornice, na osnovu principa koji garantuju pravične i jednakе mogućnosti za određene avio-prevoznike obe strane ugovornice.
2. Prilikom obavljanja ugovorenog saobraćaja, određeni avio-prevoznici države svake strane ugovornice uzimaju u obzir interes određenih avio-prevoznika države druge strane ugovornice, kako ne bi neopravdano štetili saobraćaju koji ti avio-prevoznici obezbeđuju na čitavim linijama ili delu istih linija.
3. Ugovoreni saobraćaj određenih avio-prevoznika država strana ugovornica u tesnoj je vezi sa zahtevima javnosti za prevozom na određenim linijama i ima, kao osnovni cilj, obezbeđivanje kapaciteta pri opravdanom faktoru opterećenja, koji odgovara tekućim i opravdano predviđenim zahtevima za prevoz putnika i/ili robe, uključujući i poštu, sa ili za teritoriju države strane ugovornice koja je odredila avio-prevoznika.

Član 15.

Tarife

1. Nadležni organ za vazdušni saobraćaj države jedne ili druge strane ugovornice mogu zahtevati da im se podnesu na uvid tarife za obavljanje međunarodnog vazdušnog saobraćaja u skladu sa ovim sporazumom.
2. Bez ograničenja u pogledu primene zakona o konkurenциji i zaštiti potrošača u svakoj strani ugovorinci, intervencije strana ugovornica se ograničavaju na:
  - a) sprečavanje preterano diskriminatorskih tarifa ili praksi;
  - b) zaštitu potrošača od tarifa koje su neopravdano visoke ili neopravdano restriktivne, bilo zbog zloupotrebe vodeće pozicije ili dogovorenih praksi avio-prevoznika;

v) zaštitu određenih avio-prevoznika od tarifa koje su veštački niske zbog direktne ili indirektnе pomoći i podrške države.

3. Nijedna strana ugovornica ne preduzima jednostrane mere radi sprečevanja uvođenja ili produženja tarifa koju su, za obavljanje međunarodnog vazdušnog saobraćaja prema ovom sporazumu, predložili za naplatu, ili naplaćuju određeni avio-prevoznici države jedne ili druge strane ugovornice. Ako jedna ili druga strana ugovornica smatra da bilo koja takva tarifa nije u skladu sa stavovima iznetim u ovom članu, ona zahteva konsultacije i obaveštava drugu stranu ugovornicu o razlozima svog nezadovoljstva četrnaest (14) dana nakon što joj se tarifa dostavi na uvid. Ove konsultacije se održavaju najkasnije trideset (30) dana po prijemu zahteva. Ako strane ugovornice postignu dogovor povodom tarife za koju je dostavljeno obaveštenje o neslaganju, svaka strana ugovornica se trudi da sproveđe taj dogovor. Bez takvog zajedničkog dogovora, tarifa ne stupa na snagu ili ostaje na snazi.

Član 16.

Odobravanje redova letenja

1. Određeni avio-prevoznik jedne ili druge strane ugovornice podnosi red letenja na saglasnost nadležnim organima za vazdušni saobraćaj države druge strane ugovornice najkasnije trideset (30) dana pre datuma otpočinjanja ugovorenog saobraćaja na utvrđenim linijama. Navedeni redovi letenja moraju da sadrže podatke o vrsti saobraćaja, vazduhoplovima, frekvencijama i periodu važenja, kao i ostale relevantne podatke.

2. Svaka naknadna izmena odobrenog reda latenja se, takođe, dostavlja na saglasnost nadležnim organima za vazdušni saobraćaj države druge strane ugovornice.

Član 17.

Komercijalne aktivnosti

1. Određeni avio-prevoznik države jedne strane ugovornice ima pravo da otvori svoja predstavništva na teritoriji države druge strane ugovornice u cilju promocije vazdušnog saobraćaja i prodaje prevoznih dokumenata, kao i prodaje drugih sporednih proizvoda i pružanja usluga potrebnih za obavljanje vazdušnog saobraćaja, u skladu sa zakonima i propisima države druge strane ugovornice.

2. Određeni avio-prevoznik države jedne ili druge strane ugovornice može da, u skladu sa zakonima i propisima države druge strane ugovornice koji se odnose na ulazak, boravak i zapošljavanje, dovedu i drže na teritoriji države druge strane ugovornice rukovodeće, komercijalno, prodajno, tehničko, operativno i drugo osoblje i predstavnike neophodne za potrebe obavljanja vazdušnog saobraćaja.

3. Svaka strana ugovornica daje pravo svakom određenom avio-prevozniku države druge strane ugovornice da korisnicima prodaje saobraćajne usluge posredstvom svojih saobraćajnih dokumenata bilo direktno u predstavništвима ili preko agenata na teritoriji države druge strane ugovornice u valuti koja je dozvoljena zakonima države te strane ugovornice.

4. Svaki određeni avio-prevoznik ima pravo, na bazi reciprociteta, da sam opslužuje vazduhoplov na zemlji na teritoriji države druge strane ugovornice i, po sopstvenom izboru, da opsluživanje vazduhoplova na zemlji, delimično ili u celosti, prepuste pružaocu takvih usluga ovlašćenom od strane nadležnih organa države druge strane ugovornice.

5. Određeni avio-prevoznik države jedne ili druge strane ugovornice takođe imaju pravo da pružaju usluge opsluživanja na zemlji drugim avio-prevoznicima koji saobraćaju na istom aerodromu na teritoriji države druge strane ugovornice.

6. Korišćenje prava navedenih u st. 4. i 5. ovog člana podleže samo fizičkim ili operativnim ograničenjima koja proističu kao posledica uvažavanja bezbednosnih aspekata aerodroma. Sva ograničenja se dosledno primenjuju, pod uslovima koji nisu manje povoljni od najpovoljnijih uslova dostupnih bilo kom drugom avio-prevozniku koji obavlja sličan međunarodni vazdušni saobraćaj u vreme uvođenja ograničenja.

Član 18.

Dostavljanje statističkih podataka

Nadležni organi za vazdušni saobraćaj države jedne ili druge strane ugovornice dostavljaju nadležnim organima za vazdušni saobraćaj države druge strane ugovornice, na njihov zahtev, one periodične ili statističke podatke o svakom određenom avio-prevozniku, koji mogu biti opravdano zahtevani radi uvida u kapacitet koji na utvrđenim linijama obezbeđuje svaki avio-prevoznik države prve strane ugovornice. Podaci uključuju informacije koje su potrebne za utvrđivanje obima obavljenog saobraćaja, kao i podatke o polazištima i odredištima obavljenog saobraćaja.

Član 19.

Konsulatacije

1. U duhu dobre saradnje, nadležni organi za vazdušni saobraćaj države obe strane ugovornice ostavaju povremenu komunikaciju, koja može biti obavljana usmenim i pismenim putem, kako bi obazbedili blisku saradnju po svim pitanjima koja mogu da utiču na primenu ovog sporazuma i njegovog aneksa.

2. Jedna ili druga strana ugovornica može, u svako doba, da zahteva konsultacije u pogledu tumačenja, primene ili izmene ovog sporazuma, ili postupanja u skladu sa odredbama ovog sporazuma. Konsultacije počinju u roku od šezdeset (60) dana od datuma kada druga strana ugovornica primi pisani zahtev, osim ako se strane ugovornice ne dogovore drugačije.

Član 20.

Izmene

1. Izmene ovog sporazuma, o kojima se dogovore strane ugovornice, stupaju na snagu pošto budu odobrene u skladu sa propisima obe strane ugovornice i potvrđene razmenom diplomatskih nota.

2. Izmene Aneksa ovog sporazuma dogovaraju se neposredno između nadležnih organa za vazdušni saobraćaj država strana ugovornica i potvrđuju se razmenom diplomatskih nota.

Član 21.

Rešavanje sporova

1. Svaki spor u pogledu tumačenja ili primene ovog sporazuma rešava se neposrednim pregovorima između nadležnih organa za vazdušni saobraćaj država strana ugovornica. Ako nadležni organi za vazdušni saobraćaj ne mogu da postignu dogovor, spor se rešava diplomatskim putem.

2. Ako spor ne može da se reši u skladu sa stavom 1, na zahtev jedne ili druge strane ugovornice spor se podnosi na rešavanje arbitražnom sudu, koji se satoji od tri arbitra.

3. Arbitražni sud se formira ad-hoc na sledeći način:

- a) svaka strana ugovornica imenuje po jednog člana;
  - b) treći arbitar, koji je državljanin treće države i predsedava arbitražnim sudom, imenuje se uz saglasnost strana ugovornica;
  - v) članovi suda imenjuju se u roku od dva (2) meseca, a predsedavajući u roku od tri (3) meseca od dana kada jedna ili druga strana ugovornica obavesti diplomatskom notom drugu stranu ugovornicu o svojoj nameri da rešavanje spora preda arbitražnom sudu.
4. Ako rokovi navedeni u stavu 3. ne budu ispoštovani, jedna ili druga strana ugovornica, u nedostatku nekog drugog adekvatnog dogovora, može da zatraži od predsednika Saveta Međunarodne organizacije civilnog vazduhoplovstva (ICAO) da imenuje potrebne članove suda. Ako je predsednik državljanin jedne ili druge strane ugovornice, ili je na neki drugi način sprečen da obavlja svoje funkcije, imenovanja obavlja potpredsednik Saveta.
5. Arbitražni sud donosi odluku većinom glasova. Odluka je obavezujuća za strane ugovornice.
6. Svaka strana ugovornica snosi troškove svog člana, kao i troškove svog predstavljanja na sudu. Troškove predsedavajućeg i sve druge troškove podjednako snose strane ugovornice. Arbitražni sud sam određuju svoju proceduru o svim drugim pitanjima.

Član 22.

Registracija kod ICAO

Ovaj sporazum i sve izmene i dopune ovog sporazuma registruju se kod Međunarodne organizacije za civilno vazduhoplovstvo.

Član 23.

Usaglašenost sa multilateralnim sporazumima

U slučaju da stupa na snagu neki multilateralni sporazum koji se odnosi na bilo koje pitanje obuhvaćeno ovim sporazumom, a koji su prihvatile obe strane ugovornice, odredbe ovog sporazuma i njegovog Aneksa se menjaju kako bi se uskladile sa odredbama tog multilateralnog sporazuma.

Član 24.

Prestanak važenja

Svaka strana ugovornica može da, u svakom trenutku, pismeno obavesti drugu stranu ugovornicu, diplomatskim putem, o svojoj nameri da otkaže ovaj Sporazum. Ako takvo obaveštenje bude dato, ovaj sporazum prestaje da važi dvanaest (12) meseci od dana kada druga strana ugovornica primi obaveštenje, osim ako strane ugovornice obaveštenje o prestanku važnosti ne povuku sporazumno pre isteka tog roka.

Član 25.

Stupanje na snagu

Ovaj sporazum stupa na snagu danom prijema poslednje note kojom strane ugovornice obaveštavaju jedna drugu, diplomatskim putem, da su završile unutrašnju proceduru za stupanje sporazuma na snagu.

U potvrdu čega su, dole potpisani, propisno ovlašćeni od svojih Vlada, potpisali ovaj sporazum.

Sačinjeno u Beogradu, dana 4. aprila 2011. godine u dva originalna primerka, svaki na srpskom, jermenskom i engleskom jeziku i sva tri teksta su autentična. U slučaju razlika u tumačenju teksta ovog sporazuma, merodavan je tekst na engleskom jeziku.

Za Vladu
Republike Srbije

Milutin Mrkonjić, s.r.

Za Vladu
Republike Jermenije

Artjom Movsesijan, s.r.

ANEKS

Sporazuma o vazdušnom saobraćaju između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Jermenije

Raspored linija

1. Avio-prevoznici koje je odredila Republika Srbija imaju pravo da obavljaju vazdušni saobraćaj na sledećim utvrđenim linijama:

Mesta u Srbiji	Mesta u Jermeniji	Mesta između	Mesta dalje
Bilo koja mesta	Bilo koja mesta		

2. Avio-prevoznici koje je odredila Republika Jermenija imaju pravo da obavljaju vazdušni saobraćaj na sledećim utvrđenim linijama:

Mesta u Jermeniji	Mesta u Srbiji	Mesta između	Mesta dalje
Bilo koja mesta	Bilo koja mesta		

Napomene:

1. Mesta između i mesta dalje utvrđuju se naknadnim dogovorom nadležnih organa za vazdušni saobraćaj država strana ugovornica.

2. Određeni avio-prevoznici država strana ugovornica mogu da opslužuju sva mesta međusletanja i mesta dalje, bez korišćenja prava pete slobode.

3. Korišćenje prava pete saobraćajne slobode podleže prethodnom dogovoru nadležnih organa za vazdušni saobraćaj država strana ugovornica.

4. Prilikom obavljanja ili održavanja ugovorenog saobraćaja na određenim linijama, svaki određeni avio-prevoznik države jedne strane ugovornice može da sklapa marketinške dogovore o saradnji, kao što je „podela koda” sa:

a) avio-prevoznikom ili avio-prevoznicima država strana ugovornica; i

b) avio-prevoznikom ili avio-prevoznicima treće države, pod uslovom da ta država odobrava ili dozvoljava odgovarajuće aranžmane između avio-prevoznika države druge strane ugovornice i ostalih avio-prevoznika u saobraćaju za, od i preko teritorije te države,

pod uslovom da svi avio-prevoznici:

a) poseduju odgovarajuća odobrenja;

b) ispunjavaju uslove koji se obično zahtevaju takvim dogovorima; i

v) u vezi sa prodajom karata, jasno naznače kupcu na mestu prodaje koji od avio-prevoznika obavlja saobraćaj na određenom delu linije i sa kojim avio-prevoznikom ili avio-prevoznicima kupac stupa u ugovorni odnos.

5. Učestvovanje u dogovoru „podela koda” se ne računa kao frekvencija za avio-prevoznika koji ne obavlja saobraćaj.

6. Svi aranžmani „podela koda” podležu prethodnom odobrenju od strane nadležnih organa za vazdušni saobraćaj države obe strane ugovornice.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije-Međunarodni ugovori”.